

עמ"ת 35499-09-25 - פלוני נ' מדינת ישראל

בית המשפט העליון

עמ"ת 35499-09-25

לפני:	כבוד השופט דוד מינץ
העורר:	פלוני
נגד	
המשיבה:	מדינת ישראל
	ערר על החלטת בית המשפט המחוזי באר שבע (השופט נ' אבו טהה) מיום 1.9.2025 במ"ת 57808-05-25
תאריך הישיבה:	כ"ג באלול התשפ"ה (16 ספטמבר 2025)
בשם העורר:	עו"ד בני זיתונה
בשם המשיבה:	עו"ד עילית מידן

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי באר שבע (השופט נ' אבו טהה) מיום 1.9.2025 במ"ת 57808-05-25, בה הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

הרקע לערר

1. נגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, איומים, עזיבת מקום תאונה, נהיגה בזמן פסילה ונהיגה ללא פוליסת ביטוח תקפה.

2. על פי האמור בכתב האישום, העורר נהג ברכבו כשהוא תחת פסילה בכביש 6 לכיוון צפון. שוטרים שהבחינו באופן נסיעתו החלו בנסיעה אחריו, כרזו לו וסימנו לו לעצור. בשלב מסוים העורר עצר את רכבו, ומיד לאחר שהשוטרים עצרו את ניידת המשטרה בסמוך לרכבו, הוא האיץ בפתאומיות, ביצע פניית פרסה והחל בנסיעה מסכנת חיי אדם בניגוד לכיוון התנועה. בהמשך עלה העורר על כביש 31

עמוד 1

לכיוון דרום, כאשר במהלך נסיעתו הוא חצה מספר פעמים קו הפרדה רצוף לכיוון הנתיב הנגדי, והמשיך בנסיעה מסכנת חיי אדם עת שגרם לכלי רכב מהכיוון הנגדי לסטות לשולי הדרך כדי למנוע תאונה. השוטרים התקרבו אל העורר מספר פעמים וכרזו לו לעצור בצד הדרך, אך הוא בתגובה סטה עם רכבו לכיוון הניידת וניסה לנגח אותה, תוך סיכון חיי השוטרים. בשלב מסוים העורר פנה לכיוון לקיה, מקום מגוריו, כאשר גם במהלך נסיעה זו גרם למספר כלי רכב לסטות מנתיב נסיעתם ולהולכי רגל לרוץ לכיוון המדרכה כדי למנוע תאונה. כשהגיע לצומת סמוך לשכונת מגוריו, ביצע העורר פנייה ופגע חזיתית עם רכבו ברכב אחר. שני כלי הרכב ניזוקו באופן קשה ויושבי הרכב השני נפגעו. עם עצירת רכבו כתוצאה מהתאונה ירד העורר מדלת הרכב והחל לברוח מהשוטרים עד אשר נעצר על ידי אחד מהם. במהלך מעצרו איים העורר על השוטרים כי יירה בהם.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בא-כוחו הסכים לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר. עם זאת ביקש כי העורר יופנה לקבלת תסקיר מעצר מאת שירות המבחן שיבחן מסגרת טיפולית בעניינו.

4. בתסקיר מיום 19.7.2025 צוין כי לעורר הרשעות קודמות בעבירות סמים, רכוש ואלימות בגין ריצה בין היתר עונשי מאסר בפועל, כמו גם הרשעות בעבירות תעבורה. כן צוין כי העורר תלה את התנהגותו בצריכת חומרים ממכרים ובהשפעתם ההרסנית על חייו, וכי הוא הביע עניין לערוך שינוי משמעותי בחייו ולהשתלב בטיפול אינטנסיבי לצורך כך. בכל הנוגע לסיכון הנשקף ממנו, העריך שירות המבחן כי הוא נעדר כלים להתמודד במצבי לחץ ומשבר ומתקשה לשלוט בכעסיו, ומחזיק בעמדות מקלות בנוגע להתנהלות שולית בכלל ובנוגע לחוקי תעבורה בפרט. עוד העריך שירות המבחן כי העורר זקוק לטיפול, אך קיים חוסר בהירות בנוגע למצבו הנפשי והדבר אינו מאפשר בחינה של שילובו בתוכנית טיפולית שתוכל לתת מענה למצבו הנפשי ולבעיית ההתמכרות ממנה הוא סובל. על כן המליץ שירות המבחן להורות לגורמי הרפואה בשב"ס לערוך אבחון פסיכיאטרי, שלאחריו תיבנה תכנית המתאימה לצרכיו הטיפולים.

5. בהחלטתו מיום 28.7.2025 ציין בית המשפט כי על מנת שתונח בפניו מלוא התמונה, ומבלי לייצר ציפייה בליבו של העורר, ייערך לגביו אבחון פסיכיאטרי על ידי גורמי הרפואה בשב"ס, שלאחריו יוגש תסקיר משלים מטעם שירות המבחן.

6. בתסקיר משלים מיום 13.8.2025, שהוגש לאחר ששירות המבחן קיבל לידיו את ממצאי הבדיקה הפסיכיאטרית שנערכה על ידי שב"ס, צוין כי קיים פגישה עם בנו של העורר המוצע כערב מגבה, והתרשם שלמרות גילו הצעיר (כבן 22) הוא מהווה דמות דומיננטית בחייו של העורר ויכול להוות עבורו גורם פיקוח בעת הצורך. כן צוין כי מעיון במידע הרפואי שהתקבל, עולה כי העורר מתמודד עם הפרעת התנהגות בשל צריכת חומרים ממכרים, וכי בעת הימנעות מצריכת חומרים מצבו הנפשי מאוזן. לאור

זאת שירות המבחן ראה לנכון לבחון את אפשרות שילובו בקהילה טיפולית המותאמת לצרכיו, ופתח בהליך הפנייתו לקהילה הטיפולית "הרטוב - בית אור אביב", מהם נמסר כי יוכלו לקיים ראיון לבחינת התאמתו. בהתאם לכך התבקש בית המשפט להורות על דחייה בת שלושה שבועות לצורך ביצוע הראיון וכן בדיקות רפואיות נוספות.

7. ביום 1.9.2025 נערך דיון לפני בית המשפט שבסופו ניתנה ההחלטה מושא הערר שלפני. נקבע כי המעשים המיוחסים לעורר חמורים ביותר, כי לחובתו הרשעות קודמות בעבירות שונות, וכי אף שירות המבחן התרשם שהוא מתקשה בדחיית סיפוקים והוא בעל עמדות מקלות בנוגע להתנהגות שולית. שירות המבחן אמנם המליץ על שילובו בקבוצה טיפולית, אולם אין בכך כדי להקל במעשים החמורים המיוחסים לו. זאת בפרט בשים לב לעברו התעבורתי והפלילי. מסכת העובדות המתוארת בכתב האישום היא מהחמורות ביותר בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, והדבר מלמד על מאפייני אישיותו של העורר שלא נרתע ממימוש מטרותיו תוך סיכון שלום הציבור וביטחונו; ועל חשש ממשי כי אם ישוחרר הוא ינסה לשבש הליכי משפט ולהתחמק מהדין. התנהלותו ומאפייני אישיותו, עליהם גם הצביע שירות המבחן, מלמדים כי אין לתת בו אמון. אין חולק כי קיימת נזקקות טיפולית בעניינו, אולם כלל הוא כי הליך טיפולי שכזה ראוי שיתקיים במסגרת ההליך העיקרי, ולא מתקיימים התנאים שנקבעו בבש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סויסה, פ"ד סד(3) 101 (2011) (להלן: עניין סויסה)) לסטייה מכלל זה. זאת בפרט במחוז הדרום שבו מעשיו של העורר מהווים "מכת אזור". לבסוף העיר בית המשפט כי עולה תהיה בנוגע להתרשמותו של שירות המבחן בדבר יכולתו של בנו של העורר להוות גורם פיקוח עבורו, אשר מצטיירת כנעדרת יסוד ממשי.

8. מכאן הערר שלפני בו מלין העורר על כך שבית המשפט לא אימץ את המלצת שירות המבחן ולא המשיך בבחינת המסגרת הטיפולית שהוצעה. לטענת העורר, לפני בית המשפט הונח מסלול טיפולי מוגדר המכוון לאיון גורמי הסיכון המהותיים. חלף ניתוח יישומי של חלופה זו, הסתפק בית המשפט בקביעה הכוללת כי "מסגרת פתוחה" אינה מאיינת את המסוכנות הנשקפת ממנו, ובכך שגה. כן נטען כי קיים קשר ישיר בין גורמי הסיכון שהוגדרו בהחלטה לבין השימוש בחומרים ממכרים, כך שאיזון תרופתי והימנעות מחומרים ממכרים במסגרת מבוקרת ומדווחת, יפחיתו את המסוכנות באופן משמעותי וממשי. בנוסף נטען כי אי-האמון בעורר נחלש כאשר מוצע מנגנון פיקוח חיצוני, ואי-מיצוי מנגנון שכזה פוגע באיזון הראוי בשלב המעצר. לבסוף נטען כי שיקום הוא אינטרס ציבורי וגם שלב המעצר עשוי לשמש נקודת פתיחה לכך, מקום בו קיים נתיב טיפול ממשי ומוטיבציה אותנטית. נוכח כל האמור התבקש לבטל את החלטת בית המשפט המחוזי ולהורות על השבת הדיון אליו לשם השלמת בחינה קונקרטית של מסלול ההשמה הטיפולית בקהילה שהומלצה על ידי שירות המבחן.

9. בדיון שהתקיים לפני ביום 16.9.2025 חזר בא-כוח העורר על טענות הערר. עוד הוסיף כי שגה בית המשפט כשהטיל ספק בהערכת שירות המבחן בנוגע לערב המגבה שהוצע, מבלי שפגש אותו. זאת

בפרט בשים לב לכך שבמקרים רבים נקבע שכלל אין צורך בערב מגבה שכן כל הפרה של תנאי
השהות במסגרת טיפולית תוביל למעצר מידי, ואין לעורר כל התנגדות שכך ייקבע גם במקרה זה. כן
צוין כי אין מקום לקבוע מדיניות אחידה שונה לאזורים שונים בארץ, וכי ככל שבית המשפט סבר
שהחלופה שהוצעה על ידי שירות המבחן אינה מתאימה, היה מקום לבקשו לאתר חלופה אחרת ולא
לשלול אפשרות זו כליל. ולבסוף צוין כי בית משפט זה כבר החיל את החריג שנקבע בעניין סויסה
במקרים המלמדים כי קיימת הצדקה להחילו גם בענייננו, ואף הכיר באפשרות לסטות מהתנאים
שנקבעו בו.

10. באת-כוח המשיבה מצדה סברה כי דין הערר להידחות. היא עמדה על חומרת המעשים המיוחסים
לעורר ועל עברו הפלילי והתעבורתי, בציינה כי אלה מלמדים על חוסר היכולת ליתן בו אמון. עוד ציינה
כי המלצות שירות המבחן אינן מחייבות את בית המשפט, וכי התסקירים שנערכו בעניינו מעלים שקיים
סיכוי להישנות התנהגות עוברת חוק. אף כי קיים צורך בטיפול, לא מתקיימים התנאים שנקבעו בעניין
סויסה המצדיקים את הפנייתו לטיפול שכזה במסגרת הליכי המעצר. זאת בפרט כאשר כלל לא ברור
מעמדת שירות המבחן מהו פוטנציאל ההצלחה של הטיפול.

דין והכרעה

11. לאחר עיון בטענות הערר ושמיעת טיעוני הצדדים בדיון שהתקיים לפני, הגעתי לכלל מסקנה כי דין
הערר להידחות.

12. נקודת המוצא היא כי לעורר מיוחסים מעשים חמורים מאין כמותם, המבטאים זילות רבה בחיי
אדם, זלזול בחוק ובגורמים האמונים על אכיפתו, ומסוכנות משמעותית לשלום הציבור ולביטחונו. לא
בכדי נאמר כי "מי שנוהג בלי רישיון, בורח משוטרים המנהלים אחריו מרדף ובמהלך המרדף נוסע נגד
כיוון התנועה - אינו ראוי לאמון בית המשפט" (בש"פ 7923/22 אבו שריקי נ' מדינת ישראל
29.11.2022); ראו גם, למשל: בש"פ 6890/11 מדינת ישראל נ' אלמקייס, פסקה 11
(26.9.2011)). הקושי ליתן בעורר אמון מתעצם על רקע עברו הפלילי והתעבורתי, וכן נוכח
התרשמות שירות המבחן כי הוא מתקשה לשלוט בכעסיו ולווסת את תגובותיו; מתקשה בדחיית
סיפוקים; ומביע עמדות מקלות בנוגע להתנהלות שולית בכלל וחוקי תעבורה בפרט.

13. אכן, מדובר בעורר בעל בעיית התמכרות הזקוק לסיוע טיפולי. ברם כפי שנקבע בעניין סויסה,
הכלל הוא כי העיתוי הראוי לגמילה הוא בשלב גזירת הדין וריצוי העונש. אמנם לכלל זו הוכרו חריגים,
אולם אלה אינם מתקיימים בענייננו. לא מדובר באדם שהחל בהליך גמילה זה מכבר. כלל לא ברור
מהו הפוטנציאל של הליך הגמילה. וגם לא ברור כיצד יהיה בהליך הגמילה כדי ליתן מענה הולם
למסוכנות הגבוהה ביותר הנשקפת מהעורר ולחשש משיבוש הליכי משפט. יש לזכור כי חלופת הגמילה

אינה הרמטית ומוסד הגמילה אינו מסוגל למנוע בריחה של מטופל (עניין סויסה, עמ' 116), ומדובר בשיקול משמעותי ביותר בענייננו בשים לב לעובדה שמיוחסת לעורר הימלטות מסוכנת ופרועה מגורמי אכיפת החוק. כמו כן, שירות המבחן התרשם כי בעת הימנעות מצריכת חומרים מצבו הנפשי מאוזן, אולם אין בכך כדי ללמד כי הגמילה תביא אותו לדרך הישר בכל היבט. זאת גם בשים לב לכך שתסקיר שירות המבחן מיום 19.7.2025 מעלה כי לצד ההתמכרות קיימים גורמי סיכון נוספים בדמות חוויות החיים שעבר, דפוסי אישיותו שהתעצבו, קושי בדחיית סיפוקים, רף תסכול נמוך והיעדר כלים להתמודדות במצבי לחץ ומשבר. למותר לציין כי אין בטענת בא-כוח העורר לפיה ככל שיופרו תנאי השהות בטיפול הוא יעצר באופן מיידי - טענה הנכונה במידה רבה לכל הליך מעצר - כדי לאיין את המסוכנות או לספק לה מענה הולם. בפרט שעה שכאמור מדובר באדם שכבר הוכיח את מסוגלותו להימלט מאימת הדין.

14. הנה כי כן, לא מתקיימים בענייננו התנאים שנקבעו בעניין סויסה לצורך חריגה מהכלל לפיו העיתוי הראוי לגמילה מסמים הוא בשלב של גזירת הדין וריצוי העונש, וגם לא מתקיימת הצדקה לחרוג מתנאים אלה (בש"פ 8761/22 אבו סארה נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (5.1.2023)). ומשאלה הם פני הדברים, לא נפל כל פגם במסקנת בית המשפט המחוזי לפיה אין לאמץ את המלצת שירות המבחן, אף מבלי להידרש להתאמתה של החלופה הטיפולית הקונקרטית שהוצעה על ידו. אכן, לא מן הנמנע כי בנסיבות העניין ניתן היה להגיע למסקנה זו מבלי להיזקק לאבחון פסיכיאטרי ולתסקיר משלים של שירות המבחן. ברם בית המשפט הבהיר כי אין מקום שהדבר ייצר ציפייה בלבו של העורר, ואף אם המלצת שירות המבחן יצרה ציפייה שכזו, אין בכך כדי לחייב את בית המשפט לפעול על פיה (עניין סויסה, עמ' 115).

הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ה אלול תשפ"ה (18 ספטמבר 2025).

דוד מינץ
שופט